

Linnéuniversitetet

Universitetsbiblioteket

Lokalöversynsrapport

UB:s fysiska studiemiljö

- *En attraktiv kunskapsmiljö?*

Platssamordnare: Ida Henriksson
och Marie Fredriksson, UB
Datum: 2013-11-19

Innehåll

Inledning	3
Om syfte och uppdrag	3
Om lokalöversynsrapporten	4
Om universitetsbiblioteket	4
Undersökningsområde 1 - Nuvarande användning av och bakgrund till UB:s studiemiljö	5
UB Kalmar	5
UB Växjö	7
Undersökningsområde 2 - Fysisk samling och undervisningsmiljöer på UB	10
Fysisk samling	10
Undervisningsmiljöer	11
Undersökningsområde 3 - Behov av och förväntningar på UB:s studiemiljö	15
Intervjuer - Kalmar	15
Intervjuer - Växjö	18
Ortsövergripande webbenkät	20
Undersökningsområde 4 - Goda exempel på studiemiljöer på bibliotek	24
Framgångsrika studiemiljöer	24
Biblioteket som studiemiljö	25
Sammanfattning	27
Nio framgångsfaktorer	27
Diskussion	31
Om arbetssätt och undersökningar	32
Förändringsförslag	33
Ortsövergripande förändringsförslag	33
Ortsspecifika förändringsförslag	34
Förslag på studiebesök	38

Inledning

Om syfte och uppdrag

Med förankring i universitetsbibliotekets uppdrag att erbjuda bibliotekslokaler och fysiska lärmiljöer (Dnr HL/2009-287) samt i enlighet med bibliotekets verksamhetsplan för år 2012, som förordar behovet av en fördjupad användarstudie om bibliotekets studiemiljöer, har platssamordnarna tillsammans med kollegor vid UB under det gångna året planerat och genomfört en lokalöversyn.

En central utgångspunkt i lokalöversynsarbetet har varit att arbeta nära med och lära av användarna (studenterna). Aktörer så som Linnéstudenterna (studentkår), och Lokal- och serviceavdelningen vid Linnéuniversitetet har i olika skeden involverats och engagerats som samarbets- och diskussionspartners.

Avsikten med studien har varit att undersöka UB:s studiemiljöer och vid behov ge förändringsförslag. Kontinuerlig utveckling av den fysiska studiemiljön krävs för att den ska uppfylla studenternas behov och förväntningar samt upplevas som attraktiv och modern. Ett övergripande mål har därför varit att prova på olika metoder och arbetssätt för att kunna utveckla ett systematiskt studiemiljöarbete. En ambition i sammanhanget har också varit att, utifrån förvärvad kunskap, kunna bidra till arbetet med en framgångsrik utbildningsmiljö vid Linnéuniversitetet.

Syftet med lokalöversynen är att UB ska kunna tillhandahålla en attraktiv kunskapsmiljö som kännetecknas av en effektiv lokalanvändning och en kreativ studiemiljö. Ambitionen är att erbjuda en välfungerande studiemiljö som främjar ett optimalt möte med UB:s verksamheter och som medverkar till att stärka Linnéuniversitetets forskning och utbildning.

Lokalöversynen innebär en genomlysning utifrån följande fyra undersökningsområden:

- Undersöka nuvarande användning av och ge en kort bakgrund till UB:s studiemiljö ur ett studentperspektiv
- Ur ett UB-perspektiv, ge en prognos för: fysisk samling och användning och behov av undervisningsmiljöer
- Undersöka studentens behov av och förväntningar på UB:s studiemiljö
- Identifiera goda exempel på studiemiljöer på bibliotek

Utifrån beskrivna bakgrund och tillvägagångssätt avser UB bidra till måluppfyllelsen inom det lärosättesgemensamma strategiområdet om attraktiv kunskapsmiljö vid Linnéuniversitetet. I strategidokumentet framhålls bland annat att Linnéuniversitetet:

”ska vara en dynamisk kunskapsmiljö som formas av engagerade, kreativa och kritiska medarbetare och studenter”, med visionen ”en attraktiv och internationell kunskapsmiljö som odlar nyfikenhet, nytänkande, nytta och närhet”. (*En resa in i framtiden. Strategi 2010-2015*, s. 9)

Om lokalöversynsrapporten

I lokalöversynsrapporten ingår: sammandrag av samtliga delrapporter som genomförts inom ramen för lokalöversynen, en sammanfattning utifrån nio framgångsfaktorer och förändringsförslag. Varje delstudie har resulterat i en skriftlig sammanställning av resultat och förslag på åtgärder. Delrapporterna finns endast tillgängliga internt. Lokalöversynsrapporten baseras på följande:

Ortsspecifika delrapporter

- Historik – en bakgrund till UB:s studiemiljö (Kalmar/Växjö)
- En observationsstudie (Kalmar/Växjö)
- Enkät svar från 2011 och 2012 (Kalmar)
- Webbenkät om nuvarande studieplatser och studiemiljöer (Växjö)
- Redovisning av material från intervjuer med studenter vid Linnéuniversitetet (Kalmar)
- Fokusgrupper om behov av och förväntningar på UB:s studieplatser och studiemiljöer (Växjö)
- Arbetsmiljöromd med Linnéstudenter (Kalmar/Växjö)
- Workshop med personal (Kalmar/Växjö)

Ortsövergripandedelrapporter

- Utveckling av UB:s fysiska samlingar under 2013-2017
- Erfarenheter och behov av undervisningsmiljöer på UB
- Webbenkät om behov av och förväntningar på UB:s studieplatser och studiemiljöer

Om universitetsbiblioteket

Linnéuniversitetets bibliotek finns på Nygatan i Kalmar och mitt på campus i Växjö. Universitetsbiblioteket fungerar som ett kunskapscentrum och mötesplats för universitetets anställda och studenter, men är även öppet för allmänheten.

Statistik 2012	UB	UB i Kalmar	UB i Växjö
Öppet antal dagar per år	321 dagar		
Öppet antal timmar i veckan		65 timmar	78 timmar
Studieplatser med bordsyta och sittplats		596	869
Antal besökare per dag i snitt	2 389		
Undervisning i informations-sökning	952 lärarledda timmar		
Handledning i informations-sökning	432 timmar		
Antal tryckta böcker	311 295		
Antal e-böcker	95 800		
Biblioteksyta		Ca 4500m ²	Hus R: ca 6400 m ² fördelat på fyra plan + Hus E: ca 2900 m ² fördelat på tre plan

Undersökningsområde 1 - Nuvarande användning av och bakgrund till UB:s studiemiljö

Undersökningsområde 1 innebar att beskriva bakgrunden till respektive UB:s utformning av befintliga studieplatser och studiemiljöer samt undersöka nuvarande användning ur ett studentperspektiv.

UB Kalmar

Under tre rubriker beskrivs tankarna kring utformningen av bibliotekslokalen vid dåvarande Högskolan i Kalmar och resultatet från enkät- och observationsstudier.

Historik - en bakgrund till UB:s studiemiljö

Vår kollega Ann Liljeström fick i uppdrag att beskriva historiken. Här följer ett sammandrag av hennes text.

Biblioteket som invigdes i februari 2000, byggdes efter en vision om ett Learning Resource Center. Den öppna planlösningen och koncentrationen av medierna på ett våningsplan och studenternas studie- och mötesplatser på ett annat var tänkt att göra det lättare att hitta. Flexibla läsplatser fördelades på bryggorna (den öppna studiemiljön) över mediehallen. Heltäckningsmattor på bryggorna skulle dämpa ljud. På våningsplanet placerades även grupp arbetsrum och ett tyst läsrum. Utöver förändringar på grund av förändrade ekonomiska förutsättningar har bland annat skyddsronder och så kallade "Quality walks" där bibliotekslokalerna synats med hjälp av en checklista gett förbättringsförslag.

Under årens lopp har exempelvis byte av heltäckningsmatta på plan 2, justeringar och oljning av trägolvet på plan 1 och kontinuerlig uppdatering av skyltningen genomförts. Några av de insatser som återstår, enligt Liljeström, är möjligheten att tillhandahålla ett forskarrum och förbättra studieplatsernas ventilation, temperatur, ljudmiljö och ljus.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – historik Kalmar. Av Ann Liljeström (2012).

Enkäter i Kalmar

För att få en bild av studenternas nuvarande användning av biblioteket studerades svaren från två enkätundersökningar gjorda i oktober 2011 respektive februari 2012.

Här följer en sammanfattning av resultatet:

Enkätsvaren från 2011 beskrev biblioteket som en mycket viktig plats både för det akademiska och sociala studentlivet. Ljudnivån ansågs dock bli för hög när det vistas många i lokalerna.

"Ljudnivån överlag på universitetsbiblioteket är för hög när det är så öppet. Skulle gärna se mer tysta läsplatser i en "mysigare" miljö, och lite mer sluten planlösning, så det även går att sitta och arbeta utanför grupprummen och lässalen utan att det är alldeles för högljutt."

Respondenterna ansåg också att det fanns för få studieplatser på biblioteket. Bland önskemålen framhölls därför fler grupparbetsplatser, fler enskilda studieplatser och tysta studieplatser där man kunde sitta utan att vara i någon annans blickfång.

”Om man kommer senare än kl 9 är det ofta upptaget på alla sittplatser. Mer bord och stolar behövs! Även lite mer avdelade områden hade varit bra så att det inte blir riktigt lika stimligt. Annars är det fint!”

Andra synpunkter som uttrycktes i enkäten var ett missnöje över dåligt fungerande nätverk och datorer samt önskemål om längre öppettider framför allt på fredagar och helger.

Enkäterna från februari 2012 fångade studenternas synpunkter på den nya studiemiljön i bibliotekets södra del som gjordes publik i januari samma år. De bekväma möblerna och tillgången till tv-skärmar uppskattades. Den nya studiemiljön ansågs vara relativt lugn och de pigga, varma färgerna stimulerade till studier. Den rikliga tillgången till eluttag framhölls som mycket positivt. Några studenter framförde ett behov av mindre gruppum med plats för 2-3 studenter.

Läs mer:

Nya studieplatser på Universitetsbiblioteket i Kalmar. En sammanställning av enkätsvar erhållna februari. Av Marie Fredriksson, Ann Liljeström, Dan Lundberg och Jan Rehnman (2012).

Bibliotek och studieplatser. Av Erik Johansson, Anna Wolke och Marie Fredriksson (2011).

Observationer i Kalmar

Som komplement till enkätsvaren utfördes strukturerade observationer. Observationerna gav en ögonblicksbild av hur studenterna verkligen nyttjar universitetsbiblioteket. Två observationsdagar i maj valdes ut och 5 mättider per dag bestämdes. Utgångspunkten var ett antal frågeställningar.

Ett urval av frågeställningarna inklusive upptäckter redovisas nedan:

- Grupparbete eller enskilt arbete? Tre fjärdedelar studerade i grupp. Grupp-arbetena ägde rum överallt på biblioteket, även i ”tysta” delar.
- Bärbara datorer? Ungefär hälften av studenterna arbetade vid en bärbar dator.
- Dryck – kall och/eller varm? Frukt och/eller godis? Mat – kall och/eller varm? I en text på UB:s webbplats angående ”god studiemiljö” står det: ”Fika – dryck och frukt får tas med in i biblioteket, men förtäring av mat hänvisas till kaféerna.” Under observationerna förekom det dryck av olika slag vid alla typer av studieplatser. Frukt och godis förekom. Under mättiderna var det inte många som åt varm mat. Mellan mättiderna mitt på dagen kändes däremot matos.
- Ljudnivå? Under observationerna upplevdes ljudmiljön som tyst, låg eller normal.

Spontana studentsynpunkter och reflektioner framkom under observationerna, bland annat:

- Varm mat på bryggorna ansågs extremt störande.
- Det var ofta för hög ljudvolym på biblioteket. En student föreslog att biblioteket skulle delas upp i olika ljudzoner.
- Önskemål framkom om dämpning av ljud- och synintryck mellan grupprummen och studieplatserna i korridoren utanför.
- Det upplevdes som störande med mobilprat. Särskild plats för mobilprat föreslogs.
- Det behövdes fler uttag för laddning av datorer.
- Bibliotekets böcker användes flitigt och upptog en stor del av bordsytorna.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – observationer Kalmar. Av Marie Fredriksson (2012).

UB Växjö

Under tre rubriker beskrivs tankarna kring utformningen av bibliotekslokalen vid dåvarande Växjö universitet och resultatet från enkät- och observationsstudier.

Historik –en bakgrund till UB:s studiemiljö

Vår kollega Kristina Blomkvist fick i uppdrag att beskriva UB:s studiemiljö i Växjö.

Här följer ett sammandrag av Blomkvists text:

Bakgrunden till 00-talets biblioteksombyggnad var att det gamla biblioteket från år 1995 började bli för litet. En ökad studenttillströmning både till lärosätet, som precis hade fått universitetsstatus, och till bibliotekets studiemiljöer angavs som grundläggande skäl till varför ett nytt bibliotek behövdes. Även genomslaget av nya undervisningsmetoder så som PBL, nya ämnen vid lärosätet, behovet av att få tillgång till hela UB och samlingen samt en ökad efterfrågan på en kreativ studie- och arbetsmiljö bidrog till beslutet. År 2004 påbörjades ombyggnadsarbetet och två år senare stod det nya biblioteket klart. Resultatet blev, ur ett studieplatsperspektiv, framför allt en mer omfattande men också varierande studiemiljö än förut. Exempel på studieplatser och verksamheter som förlades på UB var enskilda studieplatser, grupparbetsplatser, grupprum, tysta läsesalar, datorsalar, arbetsplatser med stationära datorer, Minirepro och mer öppna hyllor med tillgängliga samlingar.

Under årens lopp har mindre kompletteringar skett då förutsättningar förändrats (ex fler eluttag & bättre trådlöst nätverk). Insatser som kvarstår, enligt Blomkvist, och därför bör prioriteras i kommande studiemiljöarbete handlar bland annat om att förbättra ljudmiljön och ventilationen.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – historik Växjö. Av Kristina Blomkvist samt redigerat av Ida Henriksson (2012).

Observationer i Växjö

Syftet med observationsstudien var att bättre lära känna bibliotekslokalen som studiemiljö. Observatörernas uppgift var att utefter en mall systematiskt notera vilka studieplatser som användes, antal personer, uppskattning av ljudnivå, grupparbete kontra enskilt arbete samt förekomsten av bärbar dator, dryck, mat och hörlurar. I stort sett inkluderades samtliga studiemiljöer på UB i undersökningen och observationerna genomfördes två gånger per dag under en veckas tid.

Här följer ett sammandrag av observationsresultatet:

Observationsstudien visade att studiemiljön var väl utnyttjad, och att grupprummen användes både för grupparbete och enskilt arbete. Endast ett fåtal studieplatser uppvisade en låg användningsfrekvens. I de öppna studiemiljöerna blandades oftast olika typer av arbetsformer vilket påverkade ljudnivån, som stundtals upplevdes som högljudd. Sammantaget uppfattades ljudmiljön på hela UB som mycket pendlande och svår att förutse.

I observationsrapporten framkom bland annat:

- Grupprummen var oftast upptagna (9-15).
- De grupprum som passade storleksmässigt valdes inte alltid i första hand; ofta satt två personer i stora grupprum och flera personer i de mindre rummen.
- Både ensamarbete och grupparbete utfördes i grupprummen. Därtill observerades vid flera tillfällen att en grupp användare satt tillsammans i ett grupprum men studerade ändå enskilt.
- Värmen i hus E var påtaglig vilket också poängterades av användare
- De enskilda stationära datorarbetsplatserna användes ofta av två-tre personer samtidigt vilket ledde till omflyttningar av stolar och möbler.
- Bänkarna, de golvfasta fåtöjlarna och tolvmannaborden i hus E på plan 1 och 2 användes mycket sällan. Fåtöjlarna placerade vid övergången mellan hus R och hus E användes mest.
- Användare lämnade kvar datorer, böcker, anteckningsblock med mera när de tillfälligt gick från sin studieplats.
- Ljudnivån pendlade på de öppna ytorna på samtliga våningsplan. Det fanns inga givna tysta eller lugna miljöer.
- Olika former av grupparbete och individuella studier skedde i stort sett sida vid sida i de öppna miljöerna.
- Möbler flyttades omkring för att skapa tillfälliga grupparbetsplatser.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – observationer Växjö. Av Ida Henriksson (2012).

Webbenkät i Växjö

För att komplettera observationsstudien gjordes en **webbenkät** (av typen blixtenkät). Enkäten riktade sig till studenter vid UB i Växjö och fanns tillgänglig i elektronisk form under två dagar via biblioteksbloggen, bibliotekets webbplats, UB:s Facebook samt Linnéstudenternas Facebook. Enkäten bestod av en bakgrundsfråga och tre

frågor med enbart öppna svarsfält. Resultatet analyserades med hjälp av meningskoncentrering och taggning. Sammantaget besvarades enkäten av 185 studenter (169 svenska svar och 16 st engelska svar).

Här följer en sammanfattning av enkätresultatet:

Fråga 1 - Vilken är den bästa studieplatsen på UB?

Grupperummen var de mest populära studieplatserna på UB (klar majoritet). Den främsta anledningen som angavs var behovet av en "egen sfär". Någon uttryckte det som om grupperummen i princip var de enda lugna ställena på UB. Andra studieplatser som också beskrevs som attraktiva var bland annat UB:s tysta läsesalar och studieplatser längs med fönsterpartierna samt tredje våningen (hus R).

Fråga 2 - Vad kan förbättra nuvarande studieplatser/studiemiljöer på UB?

På frågan om hur UB kunde förbättra nuvarande studieplatser och studiemiljöer dominerades svaren av fler grupperum (22%) och bättre ventilation (18%). I sammanhanget föreslogs exempelvis fler grupperum alternativt fler väl avskilda grupparbetsplatser för endast två personer. Även en bättre ljudmiljö och önskemål om fler studieplatser var tydliga mönster i utsagorna. Den upplevda ljudnivån på UB beskrevs som alldeles för högljudd vilket påverkade studieron negativt. I kommentarerna om hur ljudnivån kunde bli bättre föreslogs bland annat zonindelningar, skyltar och tydligare förhållningsregler.

Fråga 3 - Hur ska en optimal studieplats/studiemiljö på UB vara utformad?

Studieplatser-variation

En optimal studiemiljö beskrivs som en lugn miljö med ett varierat utbud av studieplatser. Grupprum eller väldimensionerade grupparbetsplatser, god ventilation, tillgång till eluttag, ljusa miljöer, belysning, ergonomiska möbler, personal och tillgång till café var alla viktiga aspekter i en optimal studiemiljö.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – webbenkät Växjö. Av Ida Henriksson (2012).

Undersökningsområde 2 - Fysisk samling och undervisningsmiljöer på UB

Undersökningsområde 2 innebar att ge en prognos för fysisk samling samt användning och behov av undervisningsmiljöer under de närmaste 2-5 åren.

Fysisk samling

Uppdraget utfördes av kollegorna Tommy Johansson och Jan Rehnman och innebar att ge en prognos för UB:s fysiska samlingar under de närmaste 2-5 åren gällande utrymmesbehov, bestånd, tillväxttakt och placering.

Här följer ett sammandrag av Johanssons och Rehnmans prognos:

Osäkra faktorer som framtida ekonomiska resurser, eventuella nya litteraturkrävande ämnen och donationer gör utrymmesbehoven svåra att förutsäga. Förvärvet av tryckta böcker har minskat till fördel för e-böcker. Kurslitteratur är svår att köpa i elektronisk form. En förhoppning är dock att de elektroniskt tillgängliga titlarna kommer att användas som kurslitteratur i större omfattning. Trots fortsatt ökat förvärv av e-böcker och gallringar av det tryckta beståndet beräknas en viss tillväxt av det fysiska beståndet att ske under de närmaste fem åren. En stark tendens är dock att antalet tryckta tidskrifter inte kommer att öka utan snarare minska framförallt om det ges ekonomiska förutsättningar att köpa backfiles (det vill säga tidskriftsarkiv).

Fysisk samling och lokaler i Kalmar

Samlingarna är koncentrerade på ett plan och utrymmet är begränsat. Det är möjligt att frigöra en mindre yta om ytterligare digitaliserade backfiles förvärvas och/eller äldre tidskrifter flyttas till slutet magasin. Skönlitteraturen kan eventuellt brytas ut och kompletteras med trevliga läsplatser.

Fysisk samling och lokaler i Växjö

Samlingarna är fördelade på olika våningsplan och i olika delar av hus UB. I den nya delen av UB (hus R) finns tryckt material på plan 0, 1 och 2. På plan 0 föreslås

inga förändringar. Dock finns det kapacitet för att placera samlingar på våningsplanet. På plan 1 ska Dewey-samlingen växa i några år framöver. Bedömningen är därför att behovet av bokhyllor kommer att kvarstå. Möjligtvis skulle ett fåtal nya läs- och studieplatser kunna förläggas på våningsplanet. Även på plan 2 förväntas behovet av bokhyllor att vara oförändrat. Fler läs- och studieplatser skulle kunna placeras på våningsplanet under förutsättning att vissa omflyttningar görs. På plan 3 finns det inga planer på att förändra nuvarande utformning med enbart studieplatser.

I den gamla delen av UB (hus E) finns tryckt material på plan 1 och 2. På plan 1 förväntas behovet av det öppna magasinet att kvarstå. Dock föreslås att övriga studieplatser på våningsplanet bör ses över för en mer optimal användning. På plan 2 ska den befintliga samlingen utökas med överflyttat material från andra delar av biblioteket. Trots det ökade behovet av hyllmeter föreslås ändå att ett fåtal studieplatser kan placeras på våningsplanet om behov finns. Gemensamt för plan 1 och 2 är också de långsmala utrymmena med publika datorer längs med fönsterpartierna. Dessa båda ytor planeras inte att tas i anspråk av media därför bör utrymmet undersökas vidare. På plan 3 planeras inga förändringar. Dock framhålls att en boksamling på våningsplanet antagligen skulle påverka ljudmiljön i positiv riktning.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – utvecklingen av UB:s fysiska samlingar under 2013-2017. Av Tommy Johansson och Jan Rehnman (2012).

Undervisningsmiljöer

Uppdraget utfördes av kollegorna Ann-Louise Larsson och Gisela Kjellberg och innebar att ge en prognos för UB:s behov av undervisningsmiljöer inom de närmaste 2-5 åren. I uppdraget ingick att utgå från det interna strategidokumentet *Pedagogisk plattform: ett UB till stöd för utbildningen* (2012) och undersöka UB-personalens erfarenhet av och önskemål om lokaler för undervisning samt handledning.

Här följer ett sammandrag av Larssons och Kjellbergs prognos:

Pedagogisk plattform och lokalbehov

Med stöd i dokumentet om UB:s pedagogiska plattform beskrivs faktorer som påverkar behovet av undervisnings- och handledningslokaler. Utifrån UB:s pedagogiska förhållningssätt behövs miljöer som:

[...] är utformade för diskussion och samarbete där studenter utvecklar sitt kritiska förhållningssätt och ökar sin förståelse för ämnets informationspraktik (*UB:s fysiska studiemiljö – undervisningsmiljöer*, 2012:3).

En röd tråd i Larssons och Kjellbergs text är vikten av flexibla miljöer som kan stödja såväl ett varierat undervisningsinnehåll som sätt att undervisa och handleda på. En framstående miljö behöver därför kunna anpassas utifrån både ett tekniskt och ett fysiskt perspektiv beroende på syftet med undervisningen/handledningen. I sammanhanget framhålls också specifikt behovet av miljöer, på båda orter, för inspelning av filmer och digitala läresurser.

Behov av undervisningsmiljöer

I uppdraget ingick även att undersöka personalens erfarenheter av och åsikter om undervisningsmiljöer på UB. Detta gjordes med hjälp av två ortsspecifika webbaserade enkäter samt ett uppföljande seminarium via videolänk.

Undersökningen inkluderade sex befintliga undervisningsmiljöer. Samtliga lokaler genomlystes utifrån följande tre perspektiv:

- Fysisk miljö - rummens storlek, form och möblering
- Pedagogisk miljö - möjligheter till kommunikation med studenter och att kunna genomföra olika undervisningsupplägg
- Teknisk miljö - funktionalitet hos datorer, projektorer och dylikt

Undervisningsmiljöer i Kalmar

Tre befintliga lokalers funktionalitet har undersökts: B297 (stora undervisningssalen), B298 (lilla undervisningssalen/tysta datorsalen) och B296b (sökhjälpsrum/studieverkstad/mötesrum/studio). Dessutom beskrivs arbetet med planeringen av det så kallade multifunktionsrummet.

Här följer ett sammandrag av webbenkätresultatet:

Salen B297 är ett stort, luftigt rum med en gruppering av möbler som är fördelaktig när man rör sig bland studenterna, dock anses möblerna vara klumpiga samtidigt som de erbjuder en för liten skrivyta. Rummet är långsmalt och möblerat med lärarplatsen vid ena kortsidan vilket gör att det är svårt att nå dem som sitter längst bort. Kabelpelare och sladdar skymmer, begränsar och tar plats. Ventilationen fungerar inte optimalt. I salen finns idag 28 studentdatorer, 1 lärardator, styrsystem, ljudanläggning, projektor och whiteboard. Styrsystemet är mycket uppskattat, att det dessutom finns en projektor ökar flexibiliteten. En fjärrkontroll för att enkelt bläddra i presentationer önskas. Flera förslag till förbättringar framförs såsom att minska avståndet mellan studenter och lärare genom att vända på möbleringen, möblerna med nättare mer flexibla möbler, leda om sladdar och göra en ny översyn av ventilationen.

Salen B298/tysta datorsalen är ett litet rum vilket underlättar kommunikationen. Rummet är möblerat för katederundervisning. Studieplatsernas placering gör det svårt att cirkulera bland studenterna i rummet. Studentdatorerna är placerade på bordsytan vilket gör att avställningsytan blir minimal. I rummet finns idag 16 studentdatorer, 1 lärardator, styrsystem och whiteboard. Styrsystemet är en fördel, men behöver kompletteras med fjärrkontroll och högtalare. Bland förbättringsförslagen nämns ommöblering och eventuellt även nya möbler som medger att man kan gå runt borden och att datorerna placeras så att bordsytan blir fri. Ventilation, solskydd och gardiner behöver ses över. Eftersom salen är en öppen tyst datorsal när den inte används för undervisning behövs en tydlig informationstavla utanför som visar den aktuella funktionen.

Sökhjälpsrum/studieverkstad/mötesrum/studio upplevs som mörkt, murrigt, kallt och opraktiskt. Flera funktioner har samlats här utan att man haft möjlighet att se till

helheten. Projektorn underlättar när fler studenter ska undervisas och vid olika möten. I rummet finns 1 bärbar lärardator, 3 ”tunna klienter” och 1 dator för inspelning av läresurser. Ett önskemål är att flytta verksamheten till ett trevligare rum som utrustas med datorarbetsplatser, projektor, whiteboard, videoanläggning och eventuellt en smartboard. Ett sådant rum ska så långt som möjligt vara utrustat för framtida behov. Det ska kunna användas för distanshandledning och konferenser, eventuellt kan även studieverkstaden integreras. Dessutom bör en väl fungerande inspelningsstudio för inspelningar av digitala läresurser och föreläsningar planeras.

Multifunktionsrum

I samband med att ett nytt tyst läsrum färdigställdes på plan 1 uppenbarade sig möjligheten att förbereda för ett nytt sökhjälpsrum i det före detta tysta läsrummet på plan 2. Ytterligare funktioner förutom bokad sökhjälp såsom studieverkstaden, undervisning för små grupper, sammanträdesrum, videokonferensrum, distansundervisning och service till studenter med funktionsnedsättning planerades in. Ett förslag på inredning och teknisk utrustning arbetades fram. Den tekniska utrustningen förväntas bli av hög kvalitet. I en del av det nuvarande sökhjälpsrummet inreds en inspelningsstudio, resterande del kan användas som extra sökhjälpsrum.

Undervisningsmiljöer i Växjö

Tre befintliga undervisningsmiljöer har undersökts: Alexandria, Babel och sökhjälpsrummet. Webbenkäten skickades ut till all personal och besvarades av 11 personer. Antalet respondenter stämmer väl överens med det antal kontaktbibliotekarier som finns på Växjö UB och som främst använder de tre lokalerna.

Här följer ett sammandrag av webbenkätresultatet:

Alexandria är den största undervisningssalen på UB. I salen finns det 20 stycken stationära datorer. Aspekter som framhålls som positiva med salen är bland annat att den fungerar mycket bra vid katederundervisning, de två projektorerna och dukarna, whiteboarden, akustiken, ventilationen samt storleken och formen på rummet.

Aspekter som framhålls som negativa:

- lärarmöbeln är för klumpig/skrymmande och kan inte justeras i höjd
- för snäv och låst placering av arbetsbord (svårt för studenterna att arbeta tillsammans och svårt att nå fram och handleda)
- datorernas höga placering skymmer och försvårar kommunikation
- för långsamma datorer

I förbättringsförslagen föreslås därför ett mer flexibelt möblemang, bättre placering av arbetsbord som främjar både enskilt arbete som grupparbete, en höj-och sänkbar lärarmöbel, plats för egen bärbar dator och nya datorer/tekniska lösningar som varken begränsar ommöblering eller kommunikation.

Babel är den andra undervisningssalen på UB. I salen finns det 10 stycken stationära datorer. Det som bland annat framhålls som positivt med salen är att den är bra för

mindre undervisningsgrupper, det är nära till studenterna och lätt att kommunicera med varandra samt bra duk, projektor och whiteboard.

Aspekter som framhålls som negativa:

- salen upplevs som för skrymmande
- för trångt möblerad
- för långsamma/klumpiga datorer
- för litet utrymme för samarbete mellan studenter
- första raden sitter för nära duken

I förbättringsförslagen nämns liknande förslag som för Alexandria med fokus på ett flexibelt möblemang och moderna tekniska lösningar. Ett förslag som lyfts fram handlar specifikt om att Babel skulle kunna flytta in i IKT-salen.

Sökhjälsrummet är placerat i ett grupprum i biblioteket. I rummet finns två stationära datorer samt två mindre bord med tillhörande stolar.

Det som framhålls som positivt med rummet är storleken, att arbetsborden kan flyttas runt vid behov, det öppningsbara fönstret och möjligheten att kunna sitta bredvid varandra framför varsin dator.

Aspekter som framhålls som negativa:

- det är för trångt att handleda om det är mer än en student
- för liten avlastningsyta vid datorerna
- oinspirerat och tråkigt inrett
- dåliga stolar
- långsamma datorer (finns det behov av två stycken?)
- stort fokus på skärmen och lite plats för samtal, lätt hänt att endera parten "hänger över" den andra för att se skärmen ordentlig
- ej bra för texthandledning eftersom man sitter med ansiktet mot väggen

I förbättringsförslagen föreslås en ny större lokal då texthandledning och sökhjälp skulle kunna integreras i samma utrymme. I rapporten framhålls även att en mer inbjudande miljö, med plats för samtal, bör eftersträvas där både möblemang och tekniska lösningar främjar samarbete.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – undervisningsmiljöer. Av Ann-Louise Larsson och Gisela Kjellberg (2012).

Undersökningsområde 3 - Behov av och förväntningar på UB:s studiemiljö

Undersökningsområde 3 innebar att undersöka studenternas behov av och förväntningar på UB:s studieplatser och studiemiljöer. Följande metoder användes: ortsspecifika intervjuer och en gemensam ortöverskridande webbenkät.

Intervjuer - Kalmar

Nedanstående text är ett sammandrag av resultatet från de intervjuer som genomförts med studenter i Kalmar under höstterminen år 2012.

Djupintervjuer - Kalmar

Under oktober och november år 2012 genomfördes djupintervjuer med ett antal studenter gällande framförallt den fysiska studiemiljön på UB i Kalmar. Förhoppningen var att fånga in eventuella problemområden och förbättringsförslag, samt att få en bild av vad studenterna menar är en god studiemiljö.

Den följande sammanfattningen koncentreras på förbättringsförslagen:

Ljudmiljö

Ljudmiljön uppfattades väldigt olika, den beskrevs som störande hög, acceptabel eller till och med stimulerande. Den öppna arkitekturen gör att ljud fortplantar sig lätt. Ljudproblemen uppgavs vara störst vid studier på bryggorna. En zonindelning från ytor där det är OK med högre/normalt ljud till ytor med lågt ljud/tyst föreslogs. Komplettering med ljuddämpande textilier/plattor från tak/väggar och/eller glasväggar runt bryggorna rekommenderades.

Grupprum och grupplatser

”Grupprummen är hårdvaluta men de skulle helst vara fler” påpekade en student. Samtliga grupprum borde, enligt respondenterna, vara utrustade med whiteboard eller glasskiva att skriva på, avskärmning (gardin) ut mot korridorstudieplatser och papperskorgar inne i rummen. Även önskemål om bättre bokningssystem och möjlighet att boka längre tid framkom.

Teknik

Tekniken upplevdes som mindre bra eller dålig. Ett ljus i mörkret var Eduroam. För en förbättring av tekniken krävs nya datorer och skärmar, ett stabilare nätverk, bättre scanner, fler eluttag och färre antal inloggningar.

Positionering och varianter av studieplatser

UB upplevdes som en god studiemiljö, men fler platser behövdes. De enskilda studieplatserna som har stor bordsyta med separat belysning, beskrevs i stort sett som optimala (dessa studieplatser är placerade längs med södra väggen och fönstren i öst). Bland önskemålen framkom fler studieplatser, exempelvis insprängda studieplatser mellan hyllorna eller stationära datorarbetsplatser placerade mer avskilt. En zonindelning efter studieform från grupparbetsplatser till enskilda platser föreslogs.

Förtäring

Ett flertal respondenter uppgav att det är trevligt att fika samtidigt som man studerar. Några ansåg att det var OK att äta kall mat på biblioteket, men matoset från varm mat accepterades inte. En lösning vore ett rymligt, trevligt lunchrum/fikaställe i nära anslutning till biblioteket där studenterna skulle kunna värma och äta mat. Bristen på studieplatser gjorde att man inte ville lämna sitt bord för att gå och äta någon annanstans. En idé om ett bokningssystem för bord spånades därför fram. Zonindelning som tydligt anger var man får äta eller inte föreslogs. En kampanj för att informera om vad som gäller bör ske.

Skyltning

Biblioteket är rikt försett med skyltar. Skyltningen kan dock förbättras. En synlig, belyst, eventuellt elektronisk karta över alla funktioner vid biblioteket efterfrågades. Fler kartor över biblioteket och en mer strategisk skyltning av svårfunna lokaler var andra förbättringsförslag.

Möbler

Variationen vad det gäller möbeltyper uppskattades och de ansågs vara bra och funktionella. En synpunkt som framkom var att vid framtida inköp titta mer på funktion än form. Stolar och skrivbordsstolar borde vara stoppade, mysiga och sköna, men inte så bekväma att man somnar. Fler stora fyrkantiga bord som ger mycket utrymme för böcker och datorer önskades det fler av.

Ljus, temperatur och ventilation

Studenterna var i stort sett nöjda med ljus, temperatur och ventilation. Fönstren borde förses med solskydd som inte stängde ut ljus och omgivning. Under den mörka delen av året behövdes mer ljus på bryggorna. Belysningen på de enskilda borden borde ses över regelbundet.

Biblioteket som mötesplats

En student uttryckte sig på följande sätt: "UB är det enda ställe som alla studenter kan samlas på från olika program". Biblioteket uppskattades som mötesplats, men fler alternativ behövdes för dem som önskade sig en lugnare miljö. Med så många personer som befinner sig i byggnaden blir det lätt skräpigt, varför några av respondenter förslög att framför allt toaletterna borde städas oftare.

Studieplats

Valet av studieplats berodde på studieteknik och typ av uppgift. Biblioteket användes gärna vid studier i grupp. Vid enskilda studier varierade studieplatsen. Kvällsstudier efter idrottsaktiviteter och matuppehåll bedrevs oftast hemma eftersom biblioteket stänger klockan 20.00.

Öppettider

Några respondenter tyckte att öppettiderna var bra medan andra önskade en utökning. Längre öppettid på kvällarna för att man skulle hinna tillbaka för att studera efter kvällsaktiviteter nämndes. Ett annat önskemål som framkom var längre öppettider på helgerna. Sammantaget önskades en öppettid mellan 8.00 och 22.00 på vardagarna och 9.00 – 15.00 på helgerna, alternativt samma öppettider som i Växjö.

Ytterligare studentröster förmedlade till personalen i Kalmar

För att ta vara på de synpunkter som personalen fått vid studentkontakter samlades personalen för ett kort möte.

Nedanstående frågor ventilerades:

Ljudmiljön

Ljudmiljön ger upphov till färre klagomål än tidigare. Fler grupprum antas sänka ljudnivån. Vid en eventuell zonindelning kan man kunna använda sig av de färgkoder som redan finns i huset.

Vanliga önskemål framförda till personalen:

- Fler små och/eller stora bord. Kan de olika behoven tillfredsställas med slagbord?
- Fler grupprum. Även klagomål på bokningssystemet TimeEdit förekommer ofta. Det anses krångligt och svårt att avläsa vilka rum som är lediga.
- Frekventare städning.
- Längre öppettider.
- Jämnare värme i hela biblioteket.
- Valfungerande skrivare och trådlöst nätverk.

Förtäring

Det förekommer att studenterna frågar efter mikrovågsugn och bestick. Personalen upplever att studenterna är i behov av en öppen lokal i närheten för att äta i (Falken stänger 16.30 på fredagar och har stängt kvällar och helger).

Några konkreta förslag framkommer:

- Markera cafédelen så att den delen kan nyttjas som matdel.
- Bygg en våning till i cafédelen för att ge mer plats?
- Bygg ihop biblioteket med Falkenhuset, erbjud matplats och möjlighet för arrangemang med mera där.

Skyltning

Olika typer av ljusskyltar eller platssensorer kan förbättra skyltningen.

Arbetsmiljöromd Linnéstudenterna

Under arbetsmiljöromden med Linnéstudenternas studiesociala ombud i Kalmar 2012-12-11 framfördes ett antal synpunkter. Här följer ett axplock: Datorerna beskrevs som sega, skrivare och kopiatorer som dåligt fungerande. Skyltningen till studieplatser, Studieverkstad och hyllplacering borde bli bättre. Rum för distansstudenter och för mindre grupper efterfrågades. Borden på bryggorna ansågs vara för små, kontorsstolarna var för slitna och tysta datorsalen skulle vinna på att möbleras om. Halkskydd på varje trappsteg i spiraltrapporna föreslogs. Bättre snöröjning runt UB krävdes. Ljudnivån är ibland störande hög, något behövde göras åt detta.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – studenternas behov av och förväntningar på UB:s studiemiljö; redovisning av material från intervjuer med studenter vid Linnéuniversitetet i Kalmar. Av Marie Fredriksson, Dan Lundberg och Eva Nyström (2012).

Intervjuer – Växjö

Nedanstående text beskriver resultatet från de intervjuer, i form av två fokusgrupper och en enskild intervju, som genomförts med studenter i Växjö under höstterminen 2012.

Fokusgrupper - Växjö

I Växjö genomfördes två fokusgrupper med 4 stycken studenter i varje grupp och en enskild intervju under oktober och november månad. Syftet var att undersöka studenternas tankar om och erfarenheter av optimala studiemiljöer. Sammantaget intervjuades 9 stycken studenter som samtliga studerade vid Lnu i Växjö. Resultatet analyserades i två steg. Det första steget innebar genomlysning av de transkriberade utsagorna med fokus på att identifiera mönster och teman. Det andra steget innebar kategorisering utifrån behov, motiv, beteenden och önskemål. På detta sätt mejslades olika användarkategorier fram som var och en stod för en uppsättning av inställningar till och användning av studieplatser på UB.

Följande text är en sammanfattning av fokusgruppsresultatet:

Analys 1 – meningskoncentrering och teman

Resultatet visade att studenternas krav på och behov av studieplatser på UB var varierande. I utsagorna tydliggjordes att både karaktären på studieuppgiften såväl som individens egna studierutiner var viktiga faktorer i fråga om behovet och valet av studiemiljöer. Ett UB med olika typer av studiemiljöer och studieplatser, utformade och placerade på ett optimalt sätt, ansågs därför vara av största vikt.

Utifrån studenternas egna erfarenheter av att studera på UB framkom följande förslag på förbättringar och/eller nya förslag på studieplatser:

Grupprum

Grupprum är en uppskattad studieplats på UB. Önskemålen handlade bland annat om: fler grupprum, grupprum för 1-2 personer, (fler) grupprum i olika storlekar, gör om de grupprum som ej har väggar upp till tak till vanliga grupprum, se över bokningssystemet och utrusta några grupprum med en dator eller stor tv-skärm.

Ljudmiljö och studiero

Det är överlag för hög ljudnivå på UB och svårt att nå studiero. Förslagen som nämndes för att förbättra ljudmiljön var bland annat: zonindelningar med olika ljudnivåer, utforma riktlinjer för att skapa en positiv ljudmiljö och tillhandahåll skärmväggar som ljudabsorbenter i de öppna studiemiljöerna. Utifrån intervjumaterialet blev det tydligt att en samtalspräglad miljö kunde vara stimulerande för någon men tvärtom mycket begränsande för en annan.

Teknik

De stationära datorerna som finns på UB beskrivs som mycket långsamma. Möjligheterna till att skriva ut uppskattades och användes av de flesta. Dock uppfattades det tillhörande kreditsystemet som något svajigt och inte alltid optimalt fungerande. Även en viss otydlighet uppkom i fråga om vem som hanterade supporten när något krånglade med skrivaren eller utskriften. De främsta önskemålen handlade om snabbare stationära datorer och fler eluttag.

Om att studera på UB

Bland önskemålen nämndes exempelvis: lättare att hitta till studieplatserna, viktigt med ljusa miljöer, fler sköna och mysiga studiemiljöer samt fler studieplatser.

Inomhusklimat och ventilation

Samtliga respondenter önskade ett bättre inomhusklimat och ventilation. Framför allt beskrevs den gamla delen av biblioteket (hus E) som alldeles för varm och oventilerad.

Analys 2 – tre användarkategorier

Som en andra del i analysarbetet gjordes en indelning av resultatet i olika användarkategorier. Dessa användarkategorier skapar en (generaliserande) bild av UB:s användare och vilka behov av studieplatser samt studiemiljöer som de har.

Tendenser till tre olika användarkategorier identifierades i materialet:

Helst UB använder oftast UB som studieplats för alla typer av studier då kategorin tycker det är svårt att nå studiero i hemmiljön. För kategorin är det därför viktigt att det finns ett varierat utbud av studiemiljöer på UB. *Helst UB* känner till och hittar bra på hela biblioteket samt känner mycket för UB som studieplats. Önskemålen som lyfts fram är väl underbyggda (har observerat andra eller upplevt själv) och berör oftast behovet av olika typer av studieplatser.

UB i vissa fall använder sig av UB:s studieplatser för vissa typer av studier och uppgifter. Studieuppgifter som passar bra att genomföra på UB är främst olika former av grupparbeten eller individuella uppgifter som delvis kan utföras tillsammans med en eller flera studiekamrater. Grupprum eller väl avskilda studieplatser där omgivningen inte stör allt för mycket är därför de studieplatser som efterfrågas. Önskemålen om studiemiljöer på UB tangerar främst grupprum/grupparbetsplatser, avskärmning och ljudnivå/studiero.

Helst inte UB använder sig inte av studieplatserna på UB. *Helst inte UB* använder hemmiljön som studieplats eftersom den går att anpassa och utforma exakt efter de preferenser som kategorin föredrar. Kategorins intresse för UB som studiemiljö och studieplats är därför mycket svalt.

Arbetsmiljörond med studentrepresentant & workshop med personal på UB

Mönster och teman som identifierades i fokusgruppsresultatet framkom också i den årliga arbetsmiljöronden i den publika miljön på UB med representant från Linnéstudenterna. Det som påpekades var bland annat bättre ljudmiljö, snabbare datorer, förbättra inomhusklimatet, fler eluttag, fler och bättre placerade toaletter, fler grupprum och bättre bordsbelysning i hus E.

I workshopen med personal, om UB:s studieplatser, framkom olika förslag på hur studiemiljön skulle kunna förbättras. Förslagen baserades på sådant som de själva hade sett eller fått sagt till sig under årens lopp. Det som diskuterades var bland annat: förbättra ljudmiljön, se över grupprummen och bokningssystemet, förbättra lokalvården under helger, riktlinjer för mat och dryck i biblioteket, snabbare datorer, önskemål om ny utformning av undervisningssalar samt se över befintliga förvaringsskåp.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – fokusgrupper Växjö. Sammanställt av Ida Henriksson (2012). Planering och utförande: Ida Henriksson, Mattias Rieloff och Tove Lorentzon.

Ortsövergripande webbenkät

Nedanstående text beskriver resultatet från den ortsövergripande webbenkäten om studenternas behov av och förväntningar på UB:s studieplatser och studiemiljöer.

Webbenkäten riktade sig till studenter vid Linnéuniversitetet och var tillgänglig via bibliotekets webbplats på både svenska/engelska från och med den 5 november till och med den 12 november 2012. Sammanlagt besvarades enkäten av 302 respondenter.

Enkäten bestod av 6 frågor: två bakgrundsfrågor, tre huvudfrågor och en avslutande övrig fråga. Samtliga frågor förutom den sista, övriga frågan, var obligatoriska. Huvudfrågorna och den övriga frågan besvarades med fritextfält och bearbetades med hjälp av meningskoncentrering och taggning.

Här följer ett sammandrag av webbenkätresultatet:

Fråga 1 och 2 handlade om vilken ort studierna bedrevs på och vid vilken institution. Den svenskspråkiga enkäten besvarades av 161 Växjöstudenter och 97 Kalmarstudenter. Den engelskspråkiga enkäten besvarades främst av Växjöstudenter (27 av 29 svar). Totalt uppgav 16 personer att de var studerande på distans. På följande sätt fördelade sig antal svarande per institution. Enbart de fyra främsta visas:

Fördelningen/institution (sv):

Svarsalternativ	Antal svar
ELNU	55
PPI	54
SV	37
KV	32

Fördelningen/institution (eng):

Svarsalternativ	Antal svar
ELNU	8
DFM	7
SV	7
TEK	3

Fråga 3 – Var studerar du helst och bäst?

På frågan, var studerar du helst och bäst, svarade strax under 50 % enbart **UB**. Det sammanlagda utbudet och tillgången till olika typer av studieplatser så som grupp- rum, tysta läsesalar och fönsterplatser fördelade i en lugn miljö med andra studenter i närheten angavs som viktiga skäl.

Resterande svar fördelade sig på följande sätt:

- **UB-hemma** 64 respondenter beskrev att de växlade mellan UB och hemmet som studieplats. Vid grupparbete valdes oftast UB och vid enskilt arbete föredrogs hemmet.
- **EJ-UB** 55 respondenter svarade att de aldrig studerade på UB utan enbart hemmet föredrogs som studieplats. Respondenternas behov av en helt tyst och lugn miljö och/eller en miljö som gick att anpassa individuellt var stort.
- **UB-universitetet** 13 respondenter beskrev att de pendlade mellan UB och övriga universitetet som studieplats.

Fråga 3 – Where do you prefer to study?

Majoriteten av respondenterna skiftade mellan **UB** och **Home**, men även andra platser på **campus** sågs som alternativ.

Fråga 4 – Hur studerar du helst och bäst?

Ljudmiljön var en viktig aspekt. Vad som ansågs som optimal ljudnivå skilde sig avsevärt från individ till individ. Vid enskilda studier påtalade flertalet att en tyst, lugn, men inte knäpptyst omgivning var önskvärd. Biblioteket upplevdes generellt ha för hög ljudnivå.

Studera i grupp var en ofta förekommande studieform. En vanlig arbetsgång var först individuella studier och sedan gruppstudier ”helst tillsammans med någon och bäst tillsammans med någon”.

Ensamstudier bedrevs bäst hemma eller på biblioteket. På biblioteket ville man sitta med andra människor på lite avstånd och gärna ha tillgång till ett eget rum eller ett hörn.

Mycket god internetuppkoppling och trådlöst nätverk var en förutsättning för en god studiemiljö (**tekniken**). I grupprummen önskades tillgång till dator och/eller tv-skärm, helst även whiteboards.

Ljusa lokaler med god ventilation och lagom temperatur framstod som viktiga parametrar. Respondenterna lyfte bland annat fram: fler studieplatser vid fönstren, tavlor, växter och något färgglatt, stora bordsytor för böcker, anteckningar och datorer (**arbetsplatser** och **stimulans**).

Fråga 4 – How do you prefer to study?

Generellt föredrogs individuella studier i en tyst miljö omgiven av andra studenter.

Fråga 5 – ge förslag på studieplatser och/eller studiemiljöer som du har behov av som inte finns på UB idag?

Respondenterna har i de flesta fall valt att fokusera på och utgå från existerande studiemiljöer. Endast ett fåtal av respondenterna ger förslag på nya studieplatser på UB.

I utsagorna om **grupprum** förekom främst önskemål om fler sådana. Nytt i sammanhanget var behovet av mindre grupprum för endast 1-2 personer. Förhållandevis nytt var också önskemålen om grupprum utrustade med datorer, stor gemensam tv-skärm och/eller projektor.

Respondenterna önskade sig fler **arbetsplatser/studieplatser** på UB. I utsagorna fanns inga direkta mönster utan variationen av studieplatser framstod som viktig. Aspekter som omnämndes i relation till önskemålen om fler studieplatser var exempelvis: ljusa miljöer, lugna och/eller avskärmade miljöer, ergonomiska arbetsplatser, större arbetsytor, bättre och bekvämare stolar eller mysigare möbler.

Ett flertal respondenter valde att lyfta fram vikten av en god **ljudmiljö**. Överlag efterfrågades en lugnare miljö på UB. Även variationen av olika ljudmiljöer beskrevs som viktig. Det vill säga det behöver finnas både tysta, lugna och diskussionsvänliga utrymmen på ett bibliotek. I sammanhanget önskades också att UB borde ta en mer framträdande roll för att förbättra ljudnivån och studieron.

I ett trettiotal utsagor framhölls vikten av att det skulle finnas tillräckligt med individuella studieplatser (**Ensam**). Till exempelvis nämndes: egna rum, studieplatser med avskärningsmöjligheter eller mer mysiga enskilda platser.

Fråga 5 – give suggestion on study places and/or study environments which you need, but are not presently available at the University Library?

Flertalet beskrev att ljudnivån på UB var alldeles för hög. Även fler grupprum, gärna för 1-2 personer samt fler arbetsbord med tillhörande sköna stolar önskades.

”The library is generally very loud, but then on the other hand, the silent rooms are very sterile and the atmosphere there is very strict / serious. So I would like to have a place which is a bit more silent than the library generally, but is as comfortable and inviting concerning the atmosphere.”

Fråga 6 – Beskriv kortfattat. Vad är viktigt för att du både ska trivas och använda dig av UB:s studieplatser?

Liknande tendenser som redan identifierats i föregående enkätfrågor synliggjordes och återkom i den sista enkätfrågan om vad som var viktigt för att både trivas och använda UB:s studieplatser. Dessa mönster var bland annat: en konstruktiv och balanserad ljudnivå, fler studieplatser och ett varierat utbud av studiemiljöer, god tillgång till eluttag, snabba stationära datorer och trådlös uppkoppling, generösa öppettider, ett optimalt inomhusklimat, fler grupprum, tillgång till bekväma/sköna/ergonomiska stolar samt flyttbara arbetsbord, ljusa miljöer, god lokalvård, personal på UB, informationsresurser och slutligen en inspirerande atmosfär.

Utifrån resultatet blir det tydligt att det är flera faktorer som måste samspela och fungera väl för att skapa en attraktiv studiemiljö på UB.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö – Webbenkät UB. Sammanställt av Ida Henriks-son och Marie Fredriksson (2012). Planering, utförande och analys: Marie Fredriks-son, Ida Henriksson, Tove Lorentzon, Dan Lundberg, Eva Nyström och Mattias Rieloff.

Undersökningsområde 4 - Goda exempel på studiemiljöer på bibliotek

Undersökningsområde 4 innebar en nationell och internationell utblick med syfte att beskriva några exempel på studiemiljöarbete i en akademisk (biblioteks)kontext. Rapporten baseras på framsökt litteratur samt intryck från en konferens om framtidens universitets- och högskolemiljöer.

Här följer ett sammandrag av litteratursammanställningen:

Framgångsrika studiemiljöer

I avsnittet om *framgångsrika studiemiljöer* beskrivs vad som gör en lärmiljö till attraktiv.

Utifrån insamlad användardata lyfter Harrop & Turpin (2013) fram nio faktorer som kännetecknar en framgångsrik informell lärmiljö¹. Dessa tangerar och finner förankring i områden om lärande (lärandeteorier), placemaking (erfarenheter av att använda en specifik studieplats) och arkitektur (design, möbler, ventilation, belysning etc.). Samtliga kännetecken bör, enligt författarna, beaktas i utformningen av nya studieplatser och/eller i utvärderingsarbete av befintliga.

De nio framgångsfaktorerna är:

- **Destination** - var väljer studenten att studera?
- **Identity** - hur upplevs och tolkas en studieplats användningsområden?
- **Conversations** - finns det utrymmen för samtal, grupparbete och diskussion?
- **Community** - tillfredsställs behovet av att ingå i ett sammanhang?
- **Retreat** - finns det tillgång till avskärmade miljöer?
- **Timely** - finns det närhet och tillgång till viktiga resurser?
- **Humans Factors** - sätts människan i centrum i miljön?
- **Resources** - är de tekniska resurserna tillräckliga?
- **Refreshments** - finns det förtäringmöjligheter vid studieplatserna?

¹ Informal learning spaces definieras som: "non-discipline specific spaces frequented by both staff and students for self-directed learning activities and can be within and outside library spaces". Harrop, D., & Turpin, B. (2013). A Study Exploring Learners' Informal Learning Space Behaviors, Attitudes, and Preferences. *New Review Of Academic Librarianship*, 19(1), 59

Samsøe, Schmidt, och Glyng (2009) samt Beard och Dale (2010) beskriver en modern akademisk studiemiljö utifrån centrala begrepp som flexibilitet, mobilitet och variation. I Samsøe m.fl. (2009) text beskrivs också idéer om optimal ljudmiljö och ljussättning samt hur fördelningen av olika studieplatser i bibliotek kontra övrigt campus kan se ut. Författarna poängterar dessutom att behovet av fysiska möten fortfarande är stort trots en allt mer virtuell och digital omvärld. I likhet med Harrop och Turpin (2013) nämner Samsøe m.fl. (2009) att den fysiska utformningen har en avgörande roll i fråga om att stimulera till lärande och kunskap.

Harrops och Turpins (2013) beskrivningar av en framgångsrik informell lärmiljö samt Samsøe m.fl (2009) tankar om moderna studiemiljöer samspelar väl med presentationerna på konferensen om framtida universitets- och högskolemiljöer som hölls i Stockholm i slutet av år 2012.

Följande begrepp beskrevs som trendsättande i dagens utformning av fysiska lärmiljöer:

- **Flexibilitet** – miljöer som kan förändras och på så sätt stödja olika inlärningsstilar
- **Samanvändning** – fler funktioner på samma yta för att maximera användandet
- **Kunskapsdelning och mötesplatser** – miljöer och lokaler måste stödja olika möten
- **Integrering och interaktion** – samverkan och samarbeten mellan olika aktörer. Lärmiljön som en konkurrensfaktor.
- **Delaktighet och tillgänglighet** – involvera och inkludera användaren

Biblioteket som studiemiljö

I rapportens andra avsnitt, *om biblioteket som studiemiljö*, beskrivs ett antal exempel på hur undersökningar har genomförts i syfte att förbättra, utveckla eller utvärdera studieplatser på bibliotek.

Allt fler universitet väljer att förlägga studieplatser och/eller utveckla studiemiljöer på bibliotek (Karlsson och Sehlin, 2011). Detta bland annat beroende på en växande digital samling som möjliggör en ny användning av fysisk yta, ett ökat behov från kärnverksamheten att skapa informella studiemiljöer på campus och att användare överlag trivs bra med att studera på bibliotek (Bryant, Matthews och Walton, 2009).

Användarnära arbetsformer vid utveckling och/eller vid utvärdering av studiemiljöer på bibliotek är vanligt förekommande. Det är viktigt att ha kännedom om en students studievanor och förväntningar på biblioteket som studiemiljö (Neal, 2009). Ett flertal metoder lyfts fram och beskrivs som användbara exempelvis observationer, intervjuer, enkäter, tyck-till anslagstavlor, LibQual, dokumentation av rörelsemönster etc.

Ett varierat utbud av studieplatser och studiemiljöer framhålls som viktigt. Den specifika studieplatsen grupp rum beskrivs oftast i positiva ordalag av studenter. Även möjligheten att själva kunna utforma en studieplats och att ha tillgång till modern

teknisk utrustning beskrivs som önskvärt. I en studie av McLaughlin och Faulkner (2012) framkommer att det inte är nödvändigt att alla typer av studieplatser förläggs på biblioteket utan hela campus bör inbegripas i planeringen och utformningen av informella lärmiljöer. Liknande tankar poängteras i Applegates (2009) artikel då hon betonar vikten av samverkan mellan bibliotek och lärosäte i fråga om placering av studiemiljöer. I en studie, av Bryant, Matthews & Walton (2009), beskrivs ett exempel på en ny studiemiljö, placerad i ett bibliotek, som kombinerar individuella studieplatser med grupparbetsplatser samt tillåter förtäring. Biblioteket i fråga valde att göra om ett helt våningsplan till en öppen studiemiljö med tillgång till ett café.

Läs mer: UB:s fysiska studiemiljö - Exempel på studiemiljöer i akademiska sammanhang. Av Ida Henriksson och Marie Fredriksson (2013).

Referenser:

Applegate, R. (2009). The Library Is for Studying: Student Preferences for Study Space. *Journal Of Academic Librarianship*, 35(4), 341-346.

Beard, J., & Dale, P. (2010). Library design, learning spaces and academic literacy. *New Library World*, 111(11/12), 480-492

Bryant, J., Matthews, G., & Walton, G. (2009). Academic Libraries and Social and Learning Space: A Case Study of Loughborough University Library, UK. *Journal Of Librarianship And Information Science*, 41(1), 7-18.

Harrop, D., & Turpin, B. (2013). A Study Exploring Learners' Informal Learning Space Behaviors, Attitudes, and Preferences. *New Review Of Academic Librarianship*, 19(1), 58-77

McLaughlin, P., & Faulkner, J. (2012). Flexible spaces ... what students expect from university facilities. *Journal Of Facilities Management*, 10(2), 140-149.

Neal, J. G. (2009). What Do Users Want? What Do Users Need? W(h)ither the Academic Research Library?. *Journal Of Library Administration*, 49(5), 463-468

Samsøe, M.H., Schmidt, C. & Glyng, H. (red.) (2009). *Campus og studiemiljø: fysiske rammer tilmorgendagens universiteter = Campus and study environment : physical framework for universities of the future*. København: Universitets- og bygningsstyrelsen.

Sehlin, R. & Karlsson, V. (2011). Framtidens studerandemiljö: En studie om utformning av studerandemiljö på Umeåuniversitetsbibliotek. (Student paper). Umeå universitet.

Besökt konferens:

Framtidens universitets- och högskolemiljöer (15-17:e oktober, 2012). Stockholm

Sammanfattning

I detta avsnitt sammanfattas och förhålls det insamlade resultatet från lokalöversynen till de nio faktorer, definierade av Harrop och Turpin (2013), som kännetecknar en framgångsrik informell lärmiljö.

Nio framgångsfaktorer

Destination - *var väljer studenten att studera?*

I delrapporterna om bibliotekens historik påtalas på olika sätt vikten av UB som studiemiljö. Även i merparten av de genomförda användarundersökningarna styrks UB:s funktion som studiemiljö då flertalet av respondenterna uppger att de ofta väljer biblioteket som studieplats. I observationsstudien synliggörs att biblioteket används på ett varierat sätt och i den ortsövergripande webbenkäten svarar majoriteten av respondenterna att de föredrar UB som studiemiljö. Utöver UB används också andra studieplatser på universitetet, bland annat i institutionernas lokaler.

Faktorer av vikt vid valet av studieplats visade sig vara uppgiftens art och studentens personliga behov gällande exempelvis avskildhet och ljudvolym. En del studenter beskrev att de använde UB för alla typer av studier medan andra enbart använde biblioteket för de mer grupprelaterade. De studenter som endast bedrev gruppstudier på biblioteket beskrev att hemmiljön passade bättre för individuella studier då den var lugnare och behagligare än studiemiljön på biblioteket. Liknande tendenser framkom också i fokusgruppsstudien, som genomfördes i Växjö, då två av de tre användarkategorierna, det vill säga *helst UB* och *UB i vissa fall*, nyttjade biblioteket som studieplats.

I de undersökningar som berörde Kalmar beskrevs öppetiderna, eller snarare bristen av öppethållande, som en faktor vilken begränsade användningen av biblioteket på kvällar och helger. Ett flertal respondenter ansåg det inte vara värt besväret att ta sig till biblioteket för den korta öppetid som blev kvar efter kvällsaktiviteter eller på helger.

Identity – *Hur upplevs och tolkas en studieplats användningsområden?*

En studieplats identitet handlar om känslan den skapar hos användaren och hur väl den går att avkoda (Harrop & Turpin, 2013). Enligt Walton och Matthews (2013) har studenten alltid tolkningsföreträde gällande hur en studieplats verkligen används. En del studiemiljöer möjliggör en mer mångsidig användning (multiple identities) och kan därmed passa olika inlärningsstilar och studiebehov på en och samma gång (Harrop & Turpin, 2013).

I observationsstudierna blev det påtagligt att vissa miljöer användes på andra eller helt nya sätt än vad som var planerat. Individuella studier bedrevs i gruppum, i tysta utrymmen förekom samtal och grupparbeten, trappträcken och mindre bord blev fotpallar, mikrofilmsrummet blev ytterligare ett gruppum, eluttag för belysning och kaffemaskiner användes för bärbara datorer och vid de enskilda datorarbetsplatserna satt mindre grupper (2-3 personer) och arbetade tillsammans. I vissa fall klarar en

studieplats att användas på ett varierat sätt men i andra fall krävs kompletteringar, omflyttningar eller större förändringsarbeten för att på ett bättre sätt kunna möta behoven. Endast ett fåtal studieplatser uppvisade en låg användningsfrekvens.

I de genomförda användarstudierna framkommer också att UB tillhandahåller miljöer som uppfattas som otydliga. I fokusgrupperna i Växjö beskrevs de öppna studiemiljöerna och grupprummen utan väggar upp till tak som exempel på detta. I intervjuerna i Kalmar framhölls speciellt de öppna miljöerna på bryggorna som svårtolkade främst ur ett ljudmässigt perspektiv. Överlag tenderar stora och öppna ytor med flexibla möbler att öka sammanvändningen, men flexibiliteten kan också innebära en osäkerhet över vilka regler som gäller.

Conversations - Finns det utrymmen för samtal, grupparbete och diskussion?

Behovet av olika typer av grupputrymmen framkommer tydligt i bakgrundstexterna, observationerna, enkäterna och i de genomförda intervjuerna. För en del studenter var det enbart tillgången till grupparbetsplatser som gjorde att de använde UB som studiemiljö. I fokusgrupperna/djupintervjuerna poängterade flertalet respondenter, i fråga om studierutiner, vikten av samtal med andra studenter, som inte nödvändigtvis läste samma kurs, för att kunna lära på djupet.

Användarstudierna visade också att alltifrån studieplatser för två till miljöer för större gruppkonstellationer efterfrågades. Grupprummen på UB värderades högt av respondenterna. I de djupintervjuer som genomfördes i Kalmar beskrev en student att grupprummen var "hårdvaluta" och att det borde finnas flera. Samma mönster synliggjordes även i webbenkäten i Växjö där grupprummen överlagset framträdde som de bästa och mest använda studieplatserna. Observationsstudien (Växjö) visade dessutom att grupprummen användes både för individuella och grupprelaterade studier. Utöver grupprum nämndes, på båda orter, även behovet av fler väl avskärmade grupp miljöer ute i biblioteket till exempel studieplatser utformade för endast två till tre personer.

Community - Tillfredsställs behovet av att ingå i ett sammanhang?

I de olika användarstudierna framkommer att studenterna värderar UB:s funktion som mötesplats högt. I de båda intervjustudierna beskrev några av respondenterna det som motiverande att få tillhöra och befinna sig i en social- och studiepräglad miljö där vänner och studiekamrater oftast fanns i närheten. En del studenter uttryckte det som att det var först på biblioteket som studiero och motivation för studier på allvar infann sig. I sammanhanget beskrevs det som mycket inspirerande att bli sedd men också att kunna se andra studenter studera. I intervjustudien som genomfördes i Kalmar beskrevs också att "UB är det enda ställe som alla studenter kan samlas på från olika program". Liknande tendenser synliggjordes i den ortsövergripande webbenkäten. På frågan om vad som var viktigt för att både trivas och använda UB:s studieplatser kategoriserades ett trettiootal utsagor med taggen "känsla" eller "bibliotekskänsla". En röd tråd i dessa utsagor handlade om att vara en del av en stimulerande omgivande atmosfär.

En specifik studieform som exemplifierar community är "working alongside". Studieformen observerades under ett flertal tillfällen och en respondent i fokusgruppen i Växjö beskrev studiestilen som mycket effektiv inför exempelvis en salstenta. Studieformen innebär att en grupp studenter väljer att sitta tillsammans men studerar självständigt/individuell (Harrop & Turpin, 2013). Även Samsøe m.fl. (2009) uppmärksammar fenomenet och beskriver det som "...a duality of community and individualism" (s. 127).

Retreat - *Finns det tillgång till avskärmade miljöer?*

Retreat handlar om möjligheten att studera i avskärmade, tysta eller lugna miljöer. Utifrån intervjumaterialet blev det tydligt att vissa studenter föredrog att skapa en egen sfär utan alltför många distraktioner medan andra förespråkade det motsatta. De respondenter som efterfrågade en mer rofylld omgivning beskrev det som svårt att hitta avskärmade ytor på UB. De tysta läsesalarna föredrogs i sammanhanget av några respondenter men var långtifrån ett alternativ för alla som letade efter lugna eller avskärmade miljöer.

Behovet av avskärmade utrymmen är som störst när det handlar om individuella studier. Det finns dock inget entydigt samband mellan individuella studier och behovet av tysta eller avskärmade miljöer (Harrop & Turpin, 2013). I lokalöversynen visade det sig exempelvis att grupper ofta var i behov av väl avskärmade utrymmen och att enskilt studerande individer stundtals föredrog att studera i mer öppna miljöer. Ett flertal beskrev vikten av att kunna sitta i en stilla miljö men ändå vara en del av en gemenskap.

Överlag upplevde många av respondenterna att det stundtals var svårt att bedriva studier i de mer öppna utrymmena på UB eftersom det var högljutt och rörigt. Fler möjligheter till avskärmning och flexibla miljöer önskades därför.

Timely - *Finns det närhet och tillgång till viktiga resurser?*

Närhet till olika tjänster och access till resurser är viktiga inslag i en studiemiljö. I likhet med Harrops och Turpins (2013) undersökning framkom i lokalöversynen att en jämn fördelning mellan bokningsbara och icke bokningsbara studieplatser samt generösa öppettider var viktiga faktorer. Studenterna vill ha nära till det de behöver för sina studier det vill säga studiekamrater, datorer, litteratur, mat och dryck. I användarstudierna i Kalmar önskades framför allt längre öppettider för att få ökad tillgång till bibliotekets studieplatser. I fokusgrupperna i Växjö beskrevs bland annat att värdefull tid gick åt till att leta efter studieplatser.

Human factors – *Sätts människan i centrum i miljön!*

Human factors är samlingsbegreppet för det som berör utformningen av en arbetsplats. I användarstudierna var fysiska aspekter så som tillräckligt stora arbetsbord, bra belysning, ergonomiska arbetsplatser, sköna möbler, flexibla arbetsmiljöer, en vacker utsikt och en behaglig innertemperatur återkommande i beskrivningarna av en optimal studieplats.

I samtliga användarundersökningar framkom önskemål om en förbättrad ljudmiljö på UB. Svaren i den ortsövergripande webbenkäten påvisade vikten av olika typer av ljudmiljöer (samtal, lågmält, tyst). Upplevelsen av ljud och ljudnivåer kan subjektivt kopplas till förväntningar, stressnivå, syftet med studierna och individuella studiestilar. En tydlig indelning i ljudzoner borde underlätta möjligheten för studenten att finna en studieplats som passar för ändamålet.

Resources - Är de tekniska resurserna tillräckliga?

I användarstudierna framkom att god tillgång till trådlöst nätverk, eluttag, skrivare, scanner etc. var viktiga inslag i en lärmiljö. Önskemål som uppkom var bland annat snabbare stationära datorer och fler grupperum utrustade med tv-skärmar. Även behovet av support när den tekniska utrustningen krånglar och tydlighet i fråga om vem som ansvarar för vad nämndes.

Refreshments - Finns det förtäringsmöjligheter vid studieplatserna?

Studenter väljer stundtals att tillbringa hela dagen på biblioteket. I intervjuerna framkom att det var viktigt att kunna äta och/eller dricka på UB. Detta då många var på biblioteket under långa perioder och inte ville riskera förlora sin studieplats. Samtidigt insåg flertalet att det skulle bli mycket skräpigt och ofräscht om mat tilläts överallt på UB.

I det insamlade materialet beskrev studenterna hur de hanterar matfrågan. En del respondenter berättade att de antingen åt medhavd mat öppet på biblioteket alternativt gick till närliggande hus med studentpentry, för att värma maten och sedan återvända till UB för att äta den. Andra beskrev att de turades om att lämna studieplatsen exempelvis vid lunchtid. Ytterligare ett alternativ var att grupplatsen lämnades tillfälligt men ockuperades med saker och böcker. En respondent frågade rakt ut: får man äta på UB eller inte?

Sammantaget upplevs matsituationen på UB som förvirrande, studenterna känner sig osäkra på vad som gäller. Tillgång till rikligt med platser för förtäring av mat och dryck i nära anslutning till eller vid studieplatserna bidrar till att göra en miljö attraktiv och innebär färre avbrott i studierna. Behovet att äta vid studieplatsen går stick i stäv med vad som är tillåtet. Röster höjs också för att personal vid UB ska ta itu med de problem som uppstår när mat intas så som matos och kladdiga samt skräpiga miljöer.

Referenser

Harrop, D., & Turpin, B. (2013). A Study Exploring Learners' Informal Learning Space Behaviors, Attitudes, and Preferences. *New Review Of Academic Librarianship*, 19(1), 58-77

Samsøe, M.H., Schmidt, C. & Glyng, H. (red.) (2009). *Campus og studiemiljø: fysiske rammer til morgendagens universiteter = Campus and study environment : physical framework for universities of the future*. København: Universitets- og bygningsstyrelsen.

Walton, G., & Matthews, G. (2013). Evaluating University's Informal Learning Spaces: Role of the University Library? *New Review of Academic Librarianship*, 19 (1), 1-4.

Diskussion

I inledningen ställs frågan om universitetsbiblioteket är en attraktiv kunskapsmiljö som kännetecknas av en effektiv lokalanvändning och kreativ studiemiljö. För att kunna besvara frågan har fyra undersökningsområden formulerats. Det insamlade materialet har resulterat i kompletta delrapporter med slutsatser och förslag på förändringar utifrån respektive frågeställning. I denna gemensamma lokalöversynsrapport är syftet att utifrån, och med förankring i, insamlat material kunna besvara den övergripande frågan om attraktiv kunskapsmiljön i form av den fysiska studiemiljön på UB. Som utgångspunkt för analysen har Harrops och Turpins (2013) nio framgångsfaktorer som kännetecknar en framgångsrik informell lärmiljö använts.

Resultatet visar att UB som helhet i många fall kan leva upp till bilden av en framgångsrik lärmiljö. Först och främst erbjuder UB ett varierat utbud av studieplatser och studiemiljöer. Det innebär att biblioteket tillgängliggör studieplatser som passar olika typer av studier och lärstilar. Sammantaget beskrivs bibliotekets funktion som studiemiljö som viktig och flertalet studenter väljer antingen UB och/eller lärosätet som studieplats. Utöver det faktiska utbudet av studieplatser är också community-känslan en viktig faktor till varför UB väljs som studieplats. Biblioteket tillhandahåller mötesplatser i en studiemotiverande miljö där vänner och studiekamrater finns nära till hands. Även faktorer så som tillgång till teknik, ett café, personal och andra resurser stärker ytterligare UB:s position som attraktiv studiemiljö.

Enligt analysen framkommer också att det finns behov av förändringsarbete. Ljudmiljön behöver förbättras och vissa studieplatser bör kompletteras eller förändras för en mer optimal användning. Det finns även behov av helt nya miljöer exempelvis datorarbetsplatser för mindre grupper eller mer avskärmade studieplatser för 1-2 personer. Vissa miljöer behöver förtydligas och/eller ges bättre förutsättningar för sam användning. För en mer detaljerad beskrivning om fortsatta aktiviteter se avsnittet **Förändringsförslag**.

Det är ett gemensamt uppdrag och ansvar att erbjuda en attraktiv kunskapsmiljö vid LNU. I lokalöversynen framkommer tydligt att UB är en uppskattad studiemiljö men även andra miljöer vid lärosätet omnämns och används i studiesammanhang. För att kunna möta behovet av fler studieplatser krävs olika former av samverkan och en utpräglad helhetssyn. Mer specifikt innebär det att UB:s studieplatser och studiemiljöer bör ses som en del av hela utbudet av fysiska lärmiljöer som finns tillgängliga på universitetet. Önskemål om utökade studiemiljöer, förslag på komplettering eller avveckling av befintliga studieplatser behöver därför stämmas av och förhållas till det sammantagna utbudet. För att kunna bibehålla och uppnå optimal användning krävs insatser som främjar samarbete och uppföljning.

Strategiområdet om attraktiv kunskapsmiljö inkluderar olika typer av utbildningsmiljöer vid LNU. UB:s lokalöversyn har fokuserat på den fysiska miljön på biblioteket och behovet av den. Flera utbildningsarenor, fysiska som digitala, finns i dagsläget tillgängliga för studenter och personal vid Lnu. Ett gränsöverskridande samarbete skulle sannolikt kunna inspirera och medverka till en ökad beredskap för att förstå och möta framtida behov av utbildningsmiljöer. I sammanhanget skulle en gemensam plattform för utbildningsmiljöfrågor kunna bidra till att skapa ett forum för idéutbyten, strategiarbete och nya samarbetskonstellationer.

Slutligen, i lokalöversynen framkom tydligt att en optimal studiemiljö skapas av flera aktörer. Detta indikerar att ett fortsatt gemensamt arbete krävs för att möta behoven från forskning och utbildning samt kunna bidra till målpuppfyllelse om en attraktiv kunskapsmiljö vid Linnéuniversitetet. I samstämmighet med Harrop och Turpin (2013) avslutar vi lokalöversynsrapporten med följande citat med ett tillägg om behovet av gränsöverskridande samverkan:

a key driver was recognition that spaces must continue to be refreshed and/or expanded to ensure ongoing relevancy to learners, and that decisions must be evidence based. (Harrop & Turpin, 2013:59)

Om arbetssätt och undersökningar

Ett mångsidigt undersökningssätt har använts för att samla in resultatet. Metoder så som djupintervjuer, skriftliga utredande arbeten, enkäter, workshops och observationer har genomförts under året. Även studiebesök, inläsning av relevant litteratur och besök på en konferens om framtida studiemiljöer har utgjort viktiga informationskällor. Samtliga undersökningar har bidragit med viktiga pusselbitar och gett insikt i hur UB används och anses vara som studiemiljö. Samtidigt som det insamlade materialet är begränsat i tid och omfattning, vilket påverkar möjligheten att generalisera, framkommer viktiga mönster, intressanta synpunkter och trender.

Referenser

Harrop, D., & Turpin, B. (2013). A Study Exploring Learners' Informal Learning Space Behaviors, Attitudes, and Preferences. *New Review Of Academic Librarianship*, 19(1), 58-77

Förändringsförslag

I följande text beskrivs gemensamma och ortsspecifika förändringsförslag.

Ortsövergripande förändringsförslag

Ett antal åtgärder och aktiviteter kan med fördel planeras gemensamt över orterna. Exempelvis zonindelningar, teknik, fastighet och informationskampanjer samt utveckla ett mer systematiserat arbetssätt.

Zonindelningar

En arbetsgrupp tillsätts snarast förslagsvis bestående av UB (platsamordnaren och representanter från sektionen för lärandestöd) och LoS (arkitekt). Gruppen gör studiebesök på zonindelad bibliotek. Arbetsgruppen arbetar fram förslag som innebär olika grad av investeringar i ljuddämpande material, möbler, rumsavskiljare med mera. Förslaget presenteras för UB:s ledningsgrupp, Linnéstudenterna och LoS ledningsgrupp. Zonindelningarna tydliggörs bland annat med hjälp av skyltning.

Teknik

Synpunkter som förs över till IT:

- Studenterna vill inte behöva göra så många inloggningar (nätverk, Moodle och databaser)
- Klagomål på bokningssystemet TimeEdit förekommer ofta. Det anses krångligt att använda, det är svårt att avläsa vilka rum som är lediga vilket innebär felbokningar.
- Uppföljning från IT behöver förbättras
- Byte av datorer, skrivare, kopiatorer och scanners (klart februari 2013)
- Informera om studiemiljörelaterade aspekter så som web-print/skrivare/payex/support etc

Fastighet

Anmäl via LoS till fastighetsägare att värmen är ojämn och att ventilationen inte fungerar tillfredsställande. Komplettera med eluttag där det saknas eller finns för få.

Samarbeten

Hitta former för kontinuerliga samarbeten med framför allt LoS och Linnéstudenterna om studiemiljöer (planering, utformning, utvärdering, riktlinjer).

Systematisering

Utveckla systematiseringen med LoS gällande

- lokalvård
- vaktmästeritjänster
- säkerhetsnätverk
- undervisningsmiljöer

Informationskampanj (inåt/utåt)

I samarbete med LoS, Linnéstudenterna, UB:s ledningsgrupp och i utförande av team webb- och kommunikation informeras brett och tydligt om förhållningsregler

på biblioteket gällande bland annat mat, plocka undan efter sig och ljudnivå. Zonindelningen presenteras.

Förslag på standard för grupparbetsrum

Inredning

- bekväma stolar
- stora bord
- whiteboardtavlor
- tv-skärmar eller projektorer
- vid stora glaspartier – ge möjlighet att avskärma med hjälp av draperier
- se över färgvalet på väggarna, annan utsmyckning
- stabilt nätverk
- många eluttag
- god belysning
- välfungerande värme- och ventilationsanläggning

Öppettider

Sektionschefen för lärandestöd informeras om de synpunkter vad det gäller öppettiderna som kommit in:

- Längre öppettider skulle vara önskvärt framför allt på fredagar, helger (Kalmar) och högtider (Växjö) (tentor och inlämningsuppgifter på helgerna)
- Analys av hur många som går ut ur biblioteket sista timmen vi har öppet kan vara ett av flera sätt att gå vidare för att undersöka behoven.

Ortsspecifika förändringsförslag

Kalmar

Prioritet 1

Planera och genomföra en zonindelning efter accepterad ljudmiljö

- 3 zoner tydliggörs i samarbete med LoS och team webb och kommunikation
 - café (högst 80 dB)
 - normal samtalsnivå (högst 60 dB)
 - tyst

Planera och genomföra en zonindelning efter studieform

- zoner tydliggörs i samarbete med LoS och team webb och kommunikation
 - grupprumsarbete
 - arbete i grupp (ej i grupprum)
 - enskilt arbete

Planera och genomföra en zonindelning efter var mat och dryck är tillåten/förbjuden

- 3 zoner tydliggörs i samarbete med LoS och team webb och kommunikation
 - cafédel (varm och kall mat, frukt och dryck tillåten)
 - dryck, frukt och kall mat tillåten
 - dryck och frukt tillåten

LNU uppmärksammas på behovet på lounge- och cafémiljöer med generösa öppettider

I ovanstående sammanhang informeras Linnéuniversitetet (LoS?) om behovet av ett rymligt, trevligt lunchrum/fikaställe med generösa öppettider i nära anslutning till biblioteket där studenterna kan värma och äta mat behövs. Kanske kan man inspireras av DPU (Aarhus universitet), där universitet erbjuder ett stort antal lounge- och cafémiljöer där studenterna kan plugga och äta. Där kan även med fördel finnas utrymme för arrangemang, utställningar, informationsspridning och biljettförsäljning.

Matos via ventilationsanläggning

Matos från restaurang i grannhuset kommer in på bryggorna i biblioteket via ventilationsanläggningen. LoS/fastighetsägaren bör så långt som möjligt åtgärda problemet.

Cafédelen vid entrén

- möbleras med nättare möbler för att ge fler möjlighet att äta där
- se över hur ljudet härifrån kan hindras från att spridas till resten av biblioteket
- eventuellt utöka antalet lokalvårdstimmar i cafédelen för att det ska hållas fräscht och inbjudande under hela dagen

Paushörna i söder

- skapa en mindre paushörna, i foajén utanför tysta läsrummet. Syfte är att ge studenter i den södra delen av byggnaden möjlighet att ta en kort mat- eller fikapaus utan att behöva gå långt med väskor, datorer med mera. Inred med nätta caféstolar och bord, Avskärma mot toaletterna på lämpligt sätt.

Skyltning

- skyltningen ska bland annat tydliggöra zonindelningarna. Görs i samarbete med LoS och team webb och kommunikation

Multifunktionsrum

- Ett multifunktionsrum skapas med utgångspunkt i den skiss och planering som arbetats fram i samarbete mellan UB och LoS

Öppettider

- samma öppettider som i Växjö. Idag är UB:s öppettider:

Kalmar			Växjö	
Måndag-Torsdag	8-20		Måndag-Torsdag	8-22
Fredag	8-17		Fredag	8-18
Lördag-Söndag	11-15		Lördag-Söndag	11-17

- öppet mellan 8.00 och 22.00 på vardagarna och 9.00 – 15.00 på helgerna
- längre öppettider på fredagar
- öppet 8 – 20 varje dag

Övrigt

Montera halkskydd på spiraltrapporna.

Möbler

- byt ut/laga/klä om trasiga stolar
- slipa, lacka om eller byt ut slitna bord

Prioritet 2

Tyst datorsal – lilla undervisningsrummet.

Möbler, möblering, ventilation, solskydd, gardiner, placering av datorer ses över enligt studentsynpunkter i undersökningsområde 3 och personalens förslag som framkommit i undersökningsområde 2 (*Erfarenheter och behov av undervisningsmiljöer på UB*). Vilket bland annat innebär ny möblering eller nya möbler som medger att man kan röra sig runt borden och att datorerna placeras under borden (alternativt byts ut). Eftersom salen framför allt är en öppen tyst datorsal som ibland används för undervisning behövs en tydlig informationstavla utanför där det klart anges när salen är upptagen för undervisning. En arbetsgrupp förslagsvis bestående av platssamordnaren, representant från team pedagogisk utveckling och sektionschefen för lärandestöd tillsätts. I ett senare skede involveras studeranderepresentant och LoS (arkitekt).

Fler studieplatser

Vid fönstren längst ut på bryggorna i öster skapas nya studieplatser

Plats för distansstudier

Inred en eller flera platser för distansstudenter med erforderlig teknisk utrustning

Grupparbetsplatser

- möjliggöra avskärmning/grupprum för mindre grupper 2-3 personer

Inred ett rum för inspelning av **digitala lärresurser**. Rummet kan eventuellt samutnyttjas som extra sökhjälpsrum.

Skyltning

- en total översyn av skyltar, vägvisare och kartor elektroniska och fysiska görs av ”skyltgruppen” i samarbete med team webb och kommunikation och LoS

Ventilation, temperatur, ljus

Se över och åtgärda problemområdena (LoS och fastighetsägaren)

Övrigt

Utred för- och nackdelar med att placera vagnar att ställa ifrån sig böcker som man använt på biblioteket även på övre plan tillsammans med sektionschefen för Lärandestöd.

Prioritet 3

Stora undervisningsrummet – Fjärrkontroll för att enkelt bläddra i presentationer önskas. Flera förslag till förbättringar framförs i undersökningsområde 2 (*Erfarenheter och behov av undervisningsmiljöer på UB*) såsom att minska avståndet mellan studenter/lärare genom att vända på möbleringen, möblera med nättare mer flexibla möbler, leda om sladdar och göra ytterligare en översyn av ventilationen.

Möbler

- köpa in möbler som passar i de olika zonerna
- byt ut/laga trasiga stolar
- slipa, lacka om eller byt ut slitna bord

Cafédelen

Utred möjligheten att dela cafédelen i två våningar.

Forskarrum

Se återigen över om det finns någon yta som kan göras om till forskarrum.

Växjö

Prioritet 1

Zonindelning och ljudmiljöer

- Kartlägga *placeringen* av olika typer av studieplatser, och vid behov förändra, för att kunna *zonindela* biblioteket utifrån olika *ljudmiljöer* (samtal, lugnt/lågmält, tyst)

Arbetsplatser för två personer

- Skapa nya avskärmade grupparbetsplatser för två personer där några av studieplatserna innebär tillgång till en stationär dator, en stor datorskärm (tv-skärm) eller enbart eluttag

Hus E

- Se över befintliga studieplatser och studiemiljöer i hus E

Grupprum och grupparbetsplatser

- Utredda möjligheten att utrusta ett antal grupprum med stor datorskärm (tv-skärm)
- Utredda möjligheten att bygga om de 16 grupprum som ej har väggar upp till tak

Golvfasta fåtöljer

- Utredda möjligheten att komplettera några av de golvfasta fåtöljerna med fotpall, arbetsskiva och tillgång till el.

Förvaringsskåp

- Se över att samtliga förvaringsskåp fungerar

Undervisningsmiljöer på UB

- Ge förslag på användningsområde för och utformning av IKT-sal – kan Babel flyttas till IKT?
- Ge förslag på utformning och placering av inspelningsstudio, internt mötesrum, UB:s videokonferensutrustning, samt utrymmen för sökhjälp och texthandledning

Informera och marknadsföra

Tillsammans med Team Webb och kommunikation:

- marknadsföra och informera om studieplatser på UB

Prioritet 2

- Tillsammans med LoS sammanställa en gemensam portfolio över informella studiemiljöer på campus. Sammanställningen utgör ett underlag för det fortsatta arbetet angående fler studieplatser på UB.
- Utveckla flexibla studiemiljöer
- Avskärningsmöjligheter i öppna miljöer
- Utredda behovet av tyst läsesal – vad är en optimal tyst läsesal?
- Skapa miljöer med bekväma och mysiga möbler
- Egonomiska studieplatser
- Utställningsytor
- Utredda datorsalarnas funktion (jmf med att komplettera grupprum och arbetsplatser för 2-3 med stor tv-skärm eller en stationär dator)

Förslag på studiebesök

När lokalöversynen övergår till att omsättas i praktiken är det av värde att besöka framgångsrika studiemiljöer: Högskolebiblioteket, Högskolan i Jönköping (zonindelning), Copenhagen Business School (Biblioteket), Fredriksberg, Samfundsvi-

denskabelige fakultetsbibliotek, Köpenhamn, Natur- og Sundhedsvidenskabelige fakultetsbibliotek, Köpenhamn, Danmarks Pedagogiske Bibliotek, Köpenhamn.